

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
(ฉบับที่ ๒๓๘) พ.ศ. ๒๕๕๔
เรื่อง อาหารมีวัตถุประสงค์พิเศษ

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่องอาหารมีวัตถุประสงค์พิเศษ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ (๗) และ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๕๐ (พ.ศ. ๒๕๒๘) เรื่อง การแสดงฉลากของอาหารมีวัตถุประสงค์พิเศษ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๘

ข้อ ๒ ให้อาหารมีวัตถุประสงค์พิเศษที่มีใช้อาหารตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่องอาหารในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท เป็นอาหารที่ต้องมีฉลากและฉลากต้องได้รับอนุญาตก่อนนำไปใช้

ข้อ ๓ อาหารมีวัตถุประสงค์พิเศษ หมายความว่า อาหารที่ผลิตขึ้นโดยมีกรรมวิธี สูตร หรือส่วนประกอบเฉพาะ เพื่อใช้ตามความต้องการพิเศษอันเนื่องมาจากสภาวะทางฟิสิกส์ หรือสรีรวิทยา หรือความเจ็บป่วย หรือความผิดปกติของร่างกาย โดยมีลักษณะ รูปร่าง หรือชนิดและปริมาณของส่วนประกอบแตกต่างไปจากอาหารชนิดเดียวกันที่ใช้โดยปกติอย่างเห็นได้ชัด

ข้อ ๔ อาหารมีวัตถุประสงค์พิเศษ แบ่งออกเป็น

(๑) อาหารที่ใช้สำหรับผู้ป่วยเฉพาะโรค หรือผู้ที่มีสภาพผิดปกติทางร่างกาย

(๒) อาหารที่ใช้สำหรับบุคคลผู้มีวัตถุประสงค์ในการบริโภคอาหารเป็นพิเศษ เช่น อาหารสำหรับผู้ที่ต้องการควบคุมน้ำหนักตัว อาหารสำหรับผู้สูงอายุ อาหารสำหรับสตรีมีครรภ์ เป็นต้น

ข้อ ๕ ผู้ผลิตหรือนำเข้าอาหารมีวัตถุประสงค์พิเศษเพื่อจำหน่าย ต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่อง วิธีการผลิต เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิต และการเก็บรักษาอาหาร

ข้อ ๖ การแสดงฉลากของอาหารมีวัตถุประสงค์พิเศษ ให้ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่อง ฉลาก ยกเว้นการปฏิบัติตามข้อ ๓ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๑๕๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ เรื่อง ฉลาก ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้ปฏิบัติตามข้อ ๓ ของประกาศฉบับนี้

ข้อ ๗ การแสดงฉลากของอาหารมีวัตถุประสงค์พิเศษที่จำหน่ายต่อผู้บริโภค ต้องมีข้อความเป็นภาษาไทยและจะมีภาษาต่างประเทศด้วยก็ได้ และต้องมีข้อความแสดงรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่ออาหาร ในกรณีอาหารตามข้อ ๔ (๑) ต้องมีคำว่า “อาหารทางการแพทย์” ด้วยขนาดตัวอักษรและสีที่ทำให้ข้อความดังกล่าวอ่านได้ชัดเจน กำกับชื่อไว้ด้วย

(๒) เลขสารบบอาหาร

(๓) ชื่อและที่ตั้งของสถานที่ผลิตหรือของผู้แบ่งบรรจุเพื่อจำหน่ายแล้วแต่กรณี อาหารมีวัตถุประสงค์พิเศษที่ผลิตในประเทศไทยอาจแสดงสำนักงานใหญ่ของผู้ผลิตหรือของผู้แบ่งบรรจุก็ได้ สำหรับอาหารมีวัตถุประสงค์พิเศษที่นำเข้าให้แสดงชื่อและที่ตั้งของผู้นำเข้าและประเทศผู้ผลิต

(๔) ปริมาณสุทธิของอาหารเป็นระบบเมตริก

(ก) อาหารที่เป็นของแข็ง ให้แสดงน้ำหนักสุทธิ

(ข) อาหารที่เป็นของเหลว ให้แสดงปริมาตรสุทธิ

(ค) อาหารที่มีลักษณะครึ่งแข็งครึ่งเหลว อาจแสดงเป็นน้ำหนักสุทธิหรือปริมาตรสุทธิก็ได้

(ง) อื่น ๆ ให้แสดงเป็นน้ำหนักสุทธิ

(๕) ส่วนประกอบที่สำคัญเป็นร้อยละของน้ำหนักโดยประมาณและให้แสดงเรียงตามลำดับปริมาณจากมากไปน้อย พร้อมปริมาณสารอาหารและอัตราส่วนของสารอาหารนั้นๆ เมื่อเปรียบเทียบกับร้อยละกับสารอาหารที่ควรได้รับประจำวันตามข้อกำหนดขององค์การอนามัยโลก

(๖) ข้อความว่า “ใช้วัตถุดิบเสีย” ถ้ามีการใช้

(๗) ข้อความว่า “เจือสีธรรมชาติ” หรือ “เจือสีสังเคราะห์” ถ้ามีการใช้ แล้วแต่กรณี

(๘) ข้อความว่า “ใช้.....เป็นวัตถุปรุงแต่งรสอาหาร” (ความที่เว้นไว้ให้ระบุชื่อของวัตถุปรุงแต่งรสอาหารที่ใช้)

(๙) ข้อความว่า “ใช้.....เป็นวัตถุให้ความหวานแทนน้ำตาล” (ความที่เว้นไว้ให้ระบุชื่อของวัตถุให้ความหวานแทนน้ำตาลที่ใช้) ด้วยตัวอักษรขนาดไม่เล็กกว่า ๒ มิลลิเมตร สีของตัวอักษรตัดกับสีพื้นฉลาก

(๑๐) ข้อความว่า “แต่งกลิ่นรสธรรมชาติ” “แต่งกลิ่นรสเลียนธรรมชาติ” หรือ “แต่งกลิ่นรสสังเคราะห์” ถ้ามีการใช้ แล้วแต่กรณี

(๑๑) วันเดือนปีที่ผลิต โดยมีข้อความว่า “ผลิต” กำกับไว้ และวันเดือนและปีที่หมดอายุ การบริโภค หรือวันเดือนและปีที่อาหารยังมีคุณภาพหรือมาตรฐานดี โดยมีคำว่า “หมดอายุ” หรือ “ควรบริโภคก่อน” กำกับไว้ด้วยแล้วแต่กรณี และแสดงวันเดือนปีเรียงตามลำดับ กรณีที่แสดงเดือนอาจแสดงโดยใช้ตัวอักษรแทนได้

(๑๒) คำแนะนำในการเก็บรักษา โดยเฉพาะภายหลังการเปิดใช้

ข้อ ๘ ประกาศฉบับนี้ ไม่ใช่บังคับสำหรับนมดัดแปลงสำหรับทารก อาหารทารก และอาหารเสริมสำหรับเด็ก ซึ่งได้มีประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนดในส่วนที่เกี่ยวกับการแสดงฉลากไว้แล้วโดยเฉพาะหรืออาหารอื่นที่มีวัตถุประสงค์ตามที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาประกาศกำหนด

ข้อ ๙ ใบสำคัญการใช้ฉลากอาหารตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ ๕๐ (พ.ศ. ๒๕๒๘) เรื่อง การแสดงฉลากของอาหารมีวัตถุประสงค์พิเศษ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ ฉบับที่ ๖๘ (พ.ศ. ๒๕๒๕) เรื่อง ฉลาก ลงวันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕ และฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๒๘) เรื่อง ฉลาก (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งออกให้ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ต่อไปได้ไม่เกินสองปี นับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๑๐ ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า อาหารมีวัตถุประสงค์พิเศษที่ได้รับอนุญาตอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ยื่นคำขอรับเลขสารบบอาหารภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ เมื่อยื่นคำขอดังกล่าวแล้วให้ได้รับการผ่อนผันการปฏิบัติตามข้อ ๕ ภายในสองปีนับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ และให้ใช้ฉลากเดิมต่อไปได้ แต่ต้องไม่เกินสองปี นับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๑๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๔

สุชาติพันธุ์ เกตุราพันธ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข